

บทที่ 1

บทนำ

ในการศึกษาขบวนการพัฒนาทาง เศรษฐกิจของประเทศที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนานดังประเทศในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ (South-East Asia) ส่วนใหญ่นั้น ความจำเป็นในการศึกษาขบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรมและระบบการปกครองประกอบกันไปนับเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เศรษฐกิจมีข้องค์ความรู้ที่จะอยู่อย่างโดดเด่นเดียว การเรียนรู้สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ตลอดจนอุดมการณ์ของแต่ละสังคมจะทำให้ผู้ศึกษามีความเข้าใจสภาวะของ เศรษฐกิจตลอดจนสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงทาง เศรษฐกิจในแต่ละประเทศได้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศต่าง ๆ ในเอเชียอาคเนย์ ซึ่งมีความเป็นมาอันซับซ้อนนับจากยุคก่อนประวัติศาสตร์ถึงสมัยชาติตะวันตก เข้ามาแผ่อิทธิพลแย่งชิงผลประโยชน์กันและกันในภูมิภาคนี้ทำให้หลายประเทศตกไปอยู่ภายใต้ระบบอาณานิคมและถูกกดขี่ขูดรีดต่าง ๆ ทั้งทาง เศรษฐกิจและการ เมือง ในที่สุดเกิดการต่อสู้เพื่อแสวงหาเอกราชของชาติต่าง ๆ ในภูมิภาคแถบนี้กระทั่งถึงสมัยหลังสงครามโลกครั้งที่สอง และในปัจจุบันนี้เอเชียอาคเนย์กลายเป็นภูมิภาคที่ทั่วโลกจับตามอง เนื่องจาก เป็นดินแดนแห่งยุทธสงครามที่ต่อสู้กันด้วยความแข็งแกร่งทั้งทาง เศรษฐกิจและกำลังอาวุธ

ข้อนำสัง เกิดประการหนึ่งในขบวนการพัฒนาของประเทศใน เอเชียอาคเนย์คือ นโยบายการปกครองอาณานิคมของประเทศตะวันตกที่มีต่อประเทศอาณานิคมแต่ละประเทศ มีความแตกต่างกันออกไป จึงมีผลให้การพัฒนาดัง เศรษฐกิจและการ เมืองของประเทศเหล่านี้ต่างกันไปด้วย ประเทศที่ตกอยู่ใต้การปกครองของฝรั่งเศส จะมีความ เจริญค่อนข้างน้อย เมื่อเทียบกับประเทศที่ตกอยู่ใต้การปกครองของอังกฤษ ซึ่งมักจะมีการปูพื้นฐานทางการเมืองและ เศรษฐกิจให้มากพอควร เช่นในมลายู ในขณะที่ประเทศเนเธอร์แลนด์ เมื่อเข้าครอบครองประเทศใดมักจะเป็นไป เพื่อกอบโกยทาง เศรษฐกิจให้มากที่สุดโดยไม่สนใจที่จะวางรากฐานการพัฒนาให้กับประเทศอาณานิคมของตน ประเทศที่ไม่เคยตก เป็นอาณานิคมทางตะวันตกในระยะที่การล่าอาณานิคมขยายตัวอย่างมากประมาณปลายศตวรรษที่

18-19 คือประเทศไทย ทั้งนี้ไทยอาศัยนโยบายถ่วงดุลอำนาจระหว่างประเทศตะวันตกด้วยกัน เช่น ในช่วงปลายศตวรรษที่ 18 ไทยใช้ดุลแห่งอำนาจระหว่างอังกฤษและฝรั่งเศสเป็นเครื่องมือรักษาเอกราชของประเทศไว้ อาจกล่าวได้ว่าแม่ไทยจะมีได้ตก เป็นอาณานิคมของใครแต่ทว่าการยอมรับเอาที่ปรึกษาต่างชาติเข้ามาใช้ในราชการ เป็นจำนวนมากในสมัยรัชกาลที่ 4 และ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ตลอดจนการต้องยอมรับสัญญาผูกมัดของอังกฤษ ก็คือการตก เป็นอาณานิคมลักษณะแอบแฝงนั่นเอง

ประวัติการพัฒมา เศรษฐกิจของ เอเซียตะวันออก เฉียงใต้มีผู้เขียนจะ เริ่มกล่าวถึงภูมิหลังของ เอเซียอาคเนย์ทั้งด้านภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ ซึ่งรวมถึงความเป็นอยู่อยู่ของผู้คนพลเมืองก่อนการเข้ามามีบทบาทของตะวันตกในฐานะผู้ปกครองอาณานิคม ตลอดจนการติดต่อค้าขายกับต่างประเทศ ฯลฯ

ในบทต่อมาจะเป็นการกล่าวถึงการเข้าครอบงำภูมิภาคเอเซียอาคเนย์ทั้งทางด้าน เศรษฐกิจและสังคมโดยชาวต่างชาติตลอดจนถึงบทบาทของชาวพื้นเมืองในทาง เศรษฐกิจ หลังจากนั้นจะกล่าวสรุปถึงผลของการที่ชาวต่างชาติเข้ามามีอิทธิพลเหนือดินแดนแถบนี้ จากนั้นจะนำเอาบทบาทของผู้ปกครองภูมิภาคเอเซียอาคเนย์เข้ามากล่าว เพื่อ เป็นตัว เชื่อมโยงระหว่างสภาพก่อนสงครามโลกครั้งที่สองและระหว่างสงคราม ต่อไปจะเป็นการกล่าวถึงสภาพและปัญหาของ เอเซียอาคเนย์โดยส่วนรวมนับแต่หลังสงครามโลกครั้งที่สอง เป็นต้นมาจนถึง ทศวรรษ 1960

ตั้งแต่บทแรกมาจนกระทั่งจบบทที่ห้า ผู้อ่านจะ เห็นภาพของ เอเซียตะวันออก เฉียงใต้ในลักษณะมหภาค (Macro) และเป็นพลวัต (dynamic) หลังจากนั้นผู้เขียนจะ กล่าวถึงขบวนการพัฒนาของแต่ละประเทศนับแต่ฟิลิปปินส์ เป็นต้นไปจนถึงประเทศไทย เป็น ประเทศสุดท้าย การจัดประเทศไทยไว้ เป็นลำดับสุดท้ายโดยมีเหตุผลว่าประเทศไทยมี ลักษณะต่างจากประเทศอื่นตรงที่ไม่เคย เป็นอาณานิคมโดยนิตินัย เลย และผู้เขียนได้จัดให้

ประเทศพม่าอยู่ในลำดับใกล้ชิดกับไทย เนื่องจากมีสิ่งที่น่าเปรียบเทียบกับเศรษฐกิจของไทย
อยู่มาก ในบทสุดท้ายจะเป็นการสรุปและชี้ให้เห็นถึงปัญหาที่กลุ่มประเทศเอเซียอาคเนย์จะ
ต้องเผชิญร่วมกันต่อไป

ต่อไปจะเป็นการเสนอภาพของขบวนการพัฒนาทางเศรษฐกิจของเอเซียอาคเนย์
ตามลำดับซึ่งในบางตอนในหนังสือนักศึกษาจะพบกับคำว่า เอเซียตะวันออกเฉียงใต้ หรือ
SEA (South East Asia) ซึ่งก็คือสิ่งเดียวกันนั่นเอง

ภูมิหลังของเอเซียอาคเนย์ หรือ เอเซียตะวันออกเฉียงใต้ (SEA)

1. สภาพภูมิศาสตร์

ประเทศเอเซียตะวันออกเฉียงใต้ (South East Asia = SEA) หมายถึง
บรรดาประเทศที่ตั้งอยู่ระหว่างตะวันออกของประเทศอินเดีย ทางตอนใต้ของประเทศจีน
และทางเหนือของออสเตรเลีย^{1/} อยู่ระหว่างมหาสมุทรอินเดียและมหาสมุทรแปซิฟิก พวก
จีนและญี่ปุ่น เรียกดินแดนแถบนี้ว่ากลุ่มทะเลใต้ ส่วนชื่อ "เอเซียอาคเนย์" นั้นเกิดขึ้นในช่วง
สงครามโลกครั้งที่สองนั่นเอง โดยฝ่ายสัมพันธมิตร คือ อังกฤษและอเมริกันได้จัดตั้งศูนย์
บัญชาการรบในดินแดนแถบนี้ขึ้นในราว ค.ศ. 1943 และเรียกดินแดนแถบนี้ว่าเอเซียตะวันออกเฉียง
ใต้ (SEA) โดยยึดความสะดวกด้านภูมิศาสตร์เป็นสำคัญ กลุ่มประเทศ SEA กระจาย
อยู่ทั้งตอนเหนือและใต้ของเส้นศูนย์สูตร มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 1,800,000 ตารางไมล์^{2/}
ประเทศในกลุ่มนี้มีด้วยกันหลายประเทศคือ สหภาพพม่า ราชอาณาจักรไทย ลาว และเขมร
ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยเวียดนาม สาธารณรัฐอินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์
และฟิลิปปินส์ (นอกจากนี้ยังมี บรูไน และซาราวัก แต่ในหนังสือเล่มนี้จะไม่กล่าวถึง เนื่องจาก
เป็นประเทศที่เพิ่งได้รับเอกราชมาไม่นานนี้เอง ทำให้มีประวัติการพัฒนาประเทศไม่ยาว
นานพอ)

D. G. E. Hall^{3/} แบ่งลักษณะภูมิศาสตร์ของ เอเชียอาคเนย์ออกเป็นสองส่วน คือ ส่วนที่เป็นแผ่นดินใหญ่ และส่วนที่เป็น เกาะ

1. ภาคพื้นทวีป มีพื้นที่ประมาณ 807,000 ตารางไมล์ ประกอบไปด้วยพื้นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำสำคัญไหลผ่านหลายสาย เช่น ที่ราบลุ่มน้ำเจ้าพระยาในประเทศไทย ที่ราบลุ่มน้ำสาละวินและอิรวดีในประเทศพม่า ที่ราบลุ่มแม่น้ำโขง ที่ราบลุ่มแม่น้ำแดงในเวียดนาม ซึ่งที่ราบลุ่มเหล่านี้เป็นแหล่งสำคัญในการกสิกรรมโดยเฉพาะอย่างยิ่งการปลูกข้าว

2. หมู่เกาะใหญ่ ซึ่งประกอบไปด้วยหมู่เกาะอินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ มีพื้นที่รวมกันประมาณ 915,000 ตารางไมล์ หมู่เกาะในแถบนี้เคยมีชื่อเรียกว่าหมู่เกาะเครื่องเทศ

กล่าวได้ว่าดินแดนแถบนี้มีภูมิอากาศร้อนชื้น มีฝนตกชุกเกือบตลอดปี เนื่องจากมีมรสุมพัดผ่าน ด้วยสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศดังกล่าวมีผลให้ดินแดนแถบนี้เหมาะแก่การเกษตรกรรมทั้งยังเหมาะแก่การเป็นศูนย์กลางการค้าขายระหว่างประเทศอีกด้วย

2. ความเป็นอยู่ของพลเมืองก่อนตกเป็นอาณานิคม

ในดินแดนเอเชียอาคเนย์นี้ เราอาจแบ่งผู้คนออกเป็นกลุ่มตามลักษณะภูมิศาสตร์และการดำรงชีพได้อีกด้วย คือ กลุ่มหนึ่งจะเป็นผู้คนพลเมืองที่หว่านทำไร่อยู่ในที่ลุ่มหรือตามหุบเขา (Wet rice) อีกกลุ่มจะเป็นพวกที่อยู่บนที่สูงและทำไร่เลื่อนลอย (Slash-and-burn) ลักษณะในที่ราบลุ่มโดยทั่วไปจะเป็นพื้นที่ที่มีน้ำอย่างเพียงพอแก่การกสิกรรม และมักจะปรากฏว่าบริเวณนี้เป็นแหล่งของความเจริญทางอารยธรรม เนื่องจากความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ยอมทำให้มีผู้คนหลั่งไหลเข้ามาอยู่มากจึงกลายเป็นแหล่งสั่งสมของวัฒนธรรมต่าง ๆ ส่วนในที่กันดารจะมีประชากรค่อนข้างบาง เขามีการเพาะปลูกน้อย ซึ่งการเพาะปลูกน้อยนั้นเป็นเพราะสภาพภูมิศาสตร์ เมื่อมีการเพาะปลูกน้อยความต้องการแรงงานก็

จะน้อยด้วยจึงไม่จำเป็นต้องมีผู้คนหนาแน่น จะเห็นได้ว่าแท้จริงแล้วธรรมชาติได้ช่วยจัดสรร
 ความสมดุลให้แก่มนุษย์อยู่แล้ว นิเวศวิทยา มีบทบาทสำคัญต่อประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ
 ของ เอเชียอาคเนย์อยู่ไม่น้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เกี่ยวกับความหนาแน่นของประชากร
 ในเขตที่มีความอุดมสมบูรณ์กับเขตที่ขาดความอุดมสมบูรณ์ ดังกล่าวแล้วว่าในเขตที่อุดมสมบูรณ์
 ผู้คนจะหนาแน่น เพราะการผลิตจะได้ผลดี มีผลผลิตเกินกว่าความจำเป็นในการดำรงชีพ
 มาก ในที่แห่งแล้งนั้นหากมีผู้คนหนาแน่นความอดอยากน่าจะต้องเกิดขึ้น เพราะผลผลิตไม่
 บริบูรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อเทคโนโลยียังอยู่ในระดับต่ำ อนึ่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่ต่าง
 กันย่อมนำมาสู่วัฒนธรรมทางความเป็นอยู่และ เศรษฐกิจที่ต่างกันไปด้วย เช่น สังคมในที่
 ราบลุ่มซึ่งมีการผลิตได้มากกว่าความจำเป็นในการดำรงชีวิต (surplus value) นั้น
 จะต้องการตลาดรองรับส่วน เกินดังกล่าวซึ่งจะนำไปสู่การแลกเปลี่ยนและค้าขาย (Barter
 and Trade) แต่สังคมชาวเขาหรือชาวที่ราบสูงไม่อาจผลิตส่วน เกินได้มากถึงขั้นทำการค้า
 นั้นก็อาจทำการแลกเปลี่ยนเล็ก ๆ น้อย ๆ ได้ เช่น การแลกเปลี่ยนสัตว์จากป่ากับข้าวปลา
 อาหารจากชาวพื้นราบ เป็นต้น อย่างไรก็ตามในกลางศตวรรษที่ 18-19 ชาวตะวันตก
 ได้นำเอาเทคโนโลยีมาสู่เอเชียตะวันออก เสียงได้และมีผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทาง
 นิเวศวิทยาในแถบนี้ขึ้น เช่น การกักน้ำในที่ราบสูง การใช้ยารักษาโรค การใช้เคมีภัณฑ์
 เพื่อปราบแมลง มีการสร้างข่ายการคมนาคม ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ทำให้สมดุลธรรมชาติ
 เปลี่ยนแปลงไป เช่น ในแถบสลังงอร์ของมลายูนั้นชาวอังกฤษทำการปราบมาลาเรีย เพื่อ
 ลดการตายของกรรมกรสวนยาง เป็นต้น ^{4/} ในสองศตวรรษที่เพิ่งผ่านมานั้นจะ เห็นได้
 ว่ามีการเปลี่ยนแปลงของสังคมในประเทศแถบนี้ด้วยการ เปิดประเทศ (สถานะการณ์บังคับ)
 ติดต่อกับโลกภายนอกมากขึ้น ความสัมพันธ์กับโลกภายนอกยิ่งมีมากขึ้น เท่าไร เอกลักษณะ
 เก่าของวัฒนธรรม ประเพณียังมีความลาง เลือนมากขึ้นทุกที วัฒนธรรมที่มีพื้นฐานอ่อนแอ
 จะสลายได้ง่ายและอาจถูกครอบงำโดยวัฒนธรรมของชนต่างชาติ

2.1 การผลิตและปัจจัยการผลิต

ในการผลิตดั้งเดิมของชาวเอเชียอาคเนย์ในที่ราบลุ่มซึ่งขึ้นอยู่กับการกสิกรรมนั้น น้ำ เป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญกว่าปริมาณที่ดิน^{5/} ใน SEA นั้นมีการปลูกข้าวโดยทั่วไป และชนิดของข้าวที่เพาะปลูกมีหลากหลายแล้วแต่ความเหมาะสมของภูมิศาสตร์ นอกจากการปลูกข้าวแล้ว ตามหมู่บ้านมีการปลูกผักและเลี้ยงสัตว์ อาจกล่าวได้ว่าหมู่บ้านส่วนใหญ่มีความเพียงพออยู่ในตัวเอง (self-sufficient) สำหรับเครื่องอุปโภคบริโภคส่วนใหญ่ แต่ยังมีผลิตภัณฑ์หลายประเภทที่บางหมู่บ้านไม่อาจผลิตเองได้ เช่น เกลือ เสื้อผ้า เป็นต้น สิ่งเหล่านี้แต่ละหมู่บ้านจะแสวงหามาได้ก็โดยการแลกเปลี่ยน ดังนั้นการมีเศรษฐกิจเพียงยังชีพจึงไม่พอแต่ต้องทำการผลิตให้มีส่วนเกินบ้างเพื่อการแลกเปลี่ยนเอาสิ่งที่ตนขาดแคลน อย่างไรก็ตามก่อนศตวรรษที่ 19 ปรากฏว่ามีระบบเศรษฐกิจแบบตลาด (market economy) ขนาดใหญ่น้อยมากในเอเชียอาคเนย์^{6/} ยกเว้นบริเวณที่เป็นเมืองหรือที่ใกล้ท่าเรือหรือบริเวณที่อยู่ใกล้ทะเล

ในขณะที่พื้นดินยังมีอยู่มากมาย การเข้าครอบครองที่ดินเพื่อทำกินจึงมิใช่สิ่งที่ลำบากแต่ประการใด โดยทั่วไปประชาชนเข้าไปหักร้างถางพงในที่ว่างเปล่าแล้วแจ้งต่อทางการ สิ่งที่สำคัญคือการมีที่ดินที่มีน้ำอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเพาะปลูก เมื่อน้ำมีความสำคัญต่อการผลิตในเอเชียอาคเนย์จึงเห็นได้ว่าผู้ที่มีอำนาจควบคุมน้ำได้ก็จะสามารถควบคุมผู้คนได้ด้วย และโดยมากผู้ที่จัดท่าชลประทานขนาดใหญ่ได้ก็คือรัฐบาล หรือในสมัยก่อนก็คือกษัตริย์นั่นเอง เช่น ในประเทศไทย มี "ระบบไพร่" เป็นระบบการเกณฑ์แรงงานชนิดหนึ่งที่พระมหากษัตริย์มีอำนาจเรียกร้องแรงงานจากพลเมืองที่อยู่ในเกณฑ์ตามกฎหมายมาทำงานสาธารณะ (public works) ตามที่ทรงต้องการได้^{7/} เช่น การขุดคูคลอง การสร้างวัด เป็นต้น ลักษณะการปกครองจึงมีลักษณะค่อนข้างเข้มงวด (Asian Despotism) และลักษณะสังคมที่พึ่งพาอาศัยน้ำในการผลิตอย่างมากของเอเชีย

เรียก "Hydraulic Society"

ความเป็นอยู่ของพลเมืองในบริเวณอื่นจะแตกต่างออกไปจากพวกที่อยู่ในที่ราบลุ่ม ประชาชนที่อยู่บนที่ราบสูงหรือบนภูเขา มักมีอาชีพทำไร่ เลื่อนลอย เผาป่าถางป่าไปเรื่อย ๆ เมื่อดินหมดความอุดมสมบูรณ์ก็จะย้ายถิ่น เสียทีหนึ่ง บุคคลกลุ่มนี้จะมิบทบาทในการทำให้ความสมดุลธรรมชาติเสียไป เพราะการถางป่า เผาป่ามีผลให้หน้าดินสูญเสียความอุดมสมบูรณ์ และเนื่องจากความไม่อุดมสมบูรณ์ของภูมิประเทศทำให้ผู้คนในเขตที่สูงมีน้อยและส่วนมากจะยากจน มีความเป็นอยู่เพียงรอดตัวไปวัน ๆ หนึ่ง (survive) เท่านั้น ส่วนคนอีกหมู่หนึ่งของเอเชียอาคเนย์ คือผู้ที่อยู่ใกล้ทะเล (Maritime) อาจเรียกได้ว่าเป็นชาวทะเล อาณาจักรที่อาจเรียกได้ว่าเป็นดินแดนลักษณะนี้ เช่น สุมาตรา หรืออาณาจักรศรีวิชัย การดำรงชีพขึ้นกับการค้าขายทางทะเล การประมงและการเดินเรือ เป็นศูนย์กลางการค้ามีการสร้างคลังสินค้าขนาดใหญ่

จะเห็นได้ว่าคนในพื้นที่ราบและผู้ที่อยู่ใกล้ทะเลซึ่งมีการคมนาคมสะดวกติดต่อกับผู้อื่นได้ง่ายย่อมจะมีโอกาสรับเอาวัฒนธรรมจากสังคมอื่น ๆ ได้ง่าย

2.2 การค้าขายแลกเปลี่ยน

หน่วยการผลิตที่สำคัญ คือหมู่บ้านนั้นจะคำนึงถึงการเลี้ยงตัวเอง เป็นปฐม ส่วนที่ผลิตเกินความต้องการจะนำมาแลกเปลี่ยนหรือค้าระหว่างหมู่บ้าน เช่น การแลกเปลี่ยนข้าวกับปลา ตลาดอาจเป็นหมู่บ้านใกล้ ๆ กัน หรือระหว่างคนที่อยู่ในที่ราบกับคนตามภูเขาหรือที่ราบสูง เมื่อมีการติดต่อกันมากขึ้นระหว่างหมู่บ้านหรือระหว่างประเทศระบบคนกลาง (middle man) ก็เกิดขึ้น ในหลาย ๆ ประเทศ เช่น ประเทศไทย คนกลางอาจเป็นชาวต่างชาติ เช่น คนจีน หรือรัฐบาล และกษัตริย์อาจมีบทบาทเป็น คนกลาง เสียเองก็ได้ เช่น "ระบบพระคลังสินค้า" ของไทยรัฐบาลหรือพระมหากษัตริย์ จะเรียกเก็บภาษีจากพลเมืองหลายรูปแบบ เช่น เก็บภาษีผลผลิตจากเกษตรกร เป็นการทดแทน

การใช้ประโยชน์จากที่ดิน โดยถือที่ดินนั้น เป็นของกษัตริย์ผู้ที่เข้าไปทำประโยชน์ต้องมี
หน้าที่จ่ายสิ่งตอบแทน อีกทางหนึ่งคือการใช้ผลผลิตแทนการเข้ามาทำงานให้หลวง ผล
ผลิตที่มากมาย เหล่านี้พระมหากษัตริย์จะจัดการขายซึ่งส่วนมากจะ เป็นการค้าขายกับ
ต่างประเทศ หรือในบริเวณที่ตก เป็นอาณานิคม ประเทศนั้นจะ เข้ามาผูกขาดการค้าเอง

โดยสรุปจะ เห็นว่าผลิตภัณฑ์ที่ หลุดจากการยังชีพจะ เข้ามาสู่ระบบตลาด
ได้ 2 ทาง คือ^{8/}

1. โดยการแลกเปลี่ยนโดยตรง (Laterally-direct barter)
ระหว่างเอกชน
2. โดยผ่านการจัดการของรัฐบาล (Vertically-administrative
institutions) คือ รัฐบาลเรียกร้องเอาผลผลิตจากประชาชน โดยที่ไม่ต้องจ่ายค่า
ตอบแทนใด ๆ และทำการแลกเปลี่ยนค่าโดยหน่วยงานของรัฐ

เงินตราไม่มีบทบาทมากนักในการค้าขายในลักษณะดังกล่าวข้างต้น

นอกจากนั้นยังมีการค้าลักษณะหนึ่งซึ่งใช้เฉพาะกับการติดต่อกับประเทศจีน
เรียกว่า ระบบ "จัมก้อง" เป็นการค้าโดยระบบราชการหรือกษัตริย์ต่อกษัตริย์ ประเทศ
ที่ประสงค์จะทำการค้ากับจีนจะต้องนำเครื่องบรรณาการไปถวายจักรพรรดิจีนคล้าย เป็น
ของขวัญและจะ ได้รับอนุญาตให้ทำการค้าขายได้สะดวก

จะ เห็นได้ว่า เอเชียอาคเนย์ซึ่ง เป็นบริเวณที่อยู่ใน เขตมรสุมและมีสภาพ
ภูมิประเทศเหมาะแก่การ เกษตรกรรมนั้น ในอดีตการค้าขายแลกเปลี่ยนกับภูมิภาคอื่นมี
น้อย แต่ละประเทศมีลักษณะการผลิต เพื่อยังชีพ อย่างไรก็ตามท่ามกลางการกระจายของ
ประชากรไปตามลักษณะภูมิศาสตร์ คือตามบริเวณพื้นที่ราบกับตามบริเวณที่เป็นภูเขาหรือ
ที่ราบสูงจะปรากฏว่าผู้ที่อยู่ตามที่ราบลุ่มจะทำการผลิตทางการ เกษตรได้มากกว่าความ
จำเป็นในการดำรงชีพ และ เอาส่วน เกินนี้มาทำการค้าขายแลกเปลี่ยนได้มากกว่าผู้อื่น

และมักปรากฏว่าในบริเวณที่ราบลุ่มมัก เป็นบริเวณที่มีผู้อพยพ เข้ามาอยู่มากมาย จึงกลายเป็นแหล่งรับวัฒนธรรมที่สำคัญด้วย กล่าวได้ว่าก่อนหน้าที่ชาวตะวันตกจะ เข้ามามีบทบาททางการ เมืองและ เศรษฐกิจในอาณานิคมเอเซียอาคเนย์นั้นการแลกเปลี่ยนค้าขายค่อนข้างน้อย ดังนั้นเงินตราจึงไม่มีบทบาทใน เศรษฐกิจ แต่เมื่อมีชาวต่างชาติโดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มมหาอำนาจตะวันตก เข้ามามีบทบาทในภูมิภาคนี้ สภาพ เศรษฐกิจ เปลี่ยนไปจากระบบการผลิตแบบยังชีพ กลายเป็นการผลิตเพื่อการค้าและ เงินตรากลาย เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในระบบเศรษฐกิจ

เชิงอรณ

1. David Joel Steinberg, In Search of South East Asia: A Modern History, (Kuala Lumpur : Oxford University Press, 1975), p. 56.
2. Loc. cit.
3. D.G.E. Hall, A History of Southeast Asia, (New York: St. Martin's Press, 1966), p.3.
4. David Joel Steinberg, op.,cit., p.7.
5. Ibid., p. 9.
6. Ibid., p. 15.
7. รายละเอียดโปรดศึกษาจาก ขจร สุขพานิช. ข้อมูลจากอดีต. (พระนคร: สำนักพิมพ์เคล็ดไทย, 2518) หน้า 34.
8. David Joel Steinberg, op.cit., p. 51.